

Teologisk voksenundervisning

AALBORG STIFT · SÆSONPROGRAM 2022 · 2023

Formål

Formålet med Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift er at give en bred og grundig orientering om kristendommens idé-indhold og historie.

Undervisningen omfatter de fleste af de fag, der undervises i på de teologiske fakulteter i Aarhus og København.

Ambitionen er at give kursisterne en mulighed for at fordybe sig i kirkens bekendelsesgrundlag og det religiøse univers, som har sat sit præg på dansk kultur i 1000 år.

Undervisningen er således et tilbud til alle, der ønsker at udvide deres kendskab til Bibelen og dens tilblivelse samt til kristendommens oprindelse, gudsopfattelse, historie og livsforståelse.

Undervisningen henvender sig bredt og er åben for alle voksne.

Forløb

Teologisk Voksenundervisning har en 1., 2., 3. årgang med fast pensum samt en 4. årgang med vekslende programindhold. Nye kursister begynder på 1. årgang og rykker hvert år en klasse op for at slutte med 3. årgang.

Alle, der har fuldført forløbet kan dog fortsætte på et fortsætterhold, 4. årgang, så længe de ønsker.

Teologi for alle

Som optakt til den nye sæson afholdes dagen "Teologi for alle" fredag, den 16. september kl. 15.30-18.30 i Folkekirkens Hus og i Klosterkirken.

Teologi for alle er i sagens natur for alle – både nye og rutinerede kursister samt andre interesserede.

Arrangementet giver en lille forsmag på, hvad teologi er for en størrelse, og giver forhåbentlig appetit på mere.

Der udsendes en særskilt invitation til arrangementet, når dagen nærmer sig.

Tid, sted og undervisningsform

SÆSON 2022/23	SÆSON 2023/24	SÆSON 2024/25
1. OKTOBER	7. OKTOBER	5. OKTOBER
22. OKTOBER	28. OKTOBER	26. OKTOBER
12. NOVEMBER	18. NOVEMBER	16. NOVEMBER
3. DECEMBER	9. DECEMBER	7. DECEMBER
14. JANUAR	13. JANUAR	18. JANUAR
4. FEBRUAR	3. FEBRUAR	8. FEBRUAR
25. FEBRUAR	24. FEBRUAR	1. MARTS
18. MARTS	16. MARTS	22. MARTS

Grundforløbet strækker sig over tre sæsoner/vintre på ovennævnte lørdage

Sæsonens sidste undervisningsdag er lørdag, den 18. marts. Vi vil i den kommende sæson gribe tilbage til en tidligere tradition med en sæsonafslutningsfest på en senere dato. Datoen for afslutningsfestlighederne er umiddelbart sat til den 15. april 2023 – så sæt kryds i kalenderen allerede nu.

Undervisningen foregår i Folkekirkens Hus og i krypten under Budolfi kirke. Alle får inden kursusstart oplysning om praktiske forhold samt besked om, hvilket undervisningslokale der tildeles den enkelte årgang.

Undervisningsdagen begynder kl. 9.00 med morgenkaffe i Domkirkens krypt efterfulgt af morgensang kl.9.30.

Selve undervisningen begynder kl.10.00. Undervisningen former sig oftest som foredrag med drøftelse.

Forløbet er som følger:

Morgenkaffe i Domkirkens krypt	09.00 – 09.30
Morgenandagt	09.30 – 09.45
1. lektion	10.00 – 11.45
Frokost (medbragt)	11.45 – 12.30
2. lektion	12.30 – 14.10
(4. årgang afsluttes kl.14.10)	
3. lektion	14.20 – 16.00

Lærerne

Lærerne er teologer eller andre med akademisk baggrund. I den kommende sæson underviser følgende på 1. 2. og 3. årgang: Iben Aldal, Johannes Kühle, Niels Ulrik Grymer, Jørgen Jørgensen, Jens-Peter Olesen, Hanne Puk Dahl, Kenneth Berg, Steen Kongsbak Thomsen og Isak Krab Koed.

1. årgang

a) Gammel Testamente.

Med udgangspunkt i læsningen af de første 11 kapitler af Første Mosebog diskuteres den såkaldte urhistorie – om verdens tilblivelse og menneskeslægtens oprindelse. Derefter gennemgås dele af patriarkhistorien (Kap. 12-50): Guds løfter til sit folk som det gennemgående tema og inddragelse af tekster fra det øvrige gamle testamente.

b) Ny Testamente.

Der undervises i den nytestamentlige tidshistorie og det Nye Testaments baggrund. Desuden læses Paulus' første brev til korintherne, dels for at få en nærmere forståelse af stridsspørgsmålene i de første kristne menigheder, dels for at blive klar over grundene til de teologiske standpunkter, Paulus indtog.

c) Systematisk teologi.

Den systematiske teologi forsøger at eftertænke temaer fra læsningen af de bibelske tekster og sætte dem ind i en større og nutidig sammenhæng. På første årgang diskuteres – i systematisk sammenhæng – grundlæggende temaer som trosbekendelse, dåb og nadver samt forholdet mellem Gud og det onde.

2. årgang

a) Ny Testamente

Markusevangeliet, som er det ældste evangelium, læses med henblik på dets forståelse af Jesus som Guds søn. Undervejs inddrages tekster fra Matthæus og Lukas. Centrale teologiske temaer som evangeliernes tilblivelse, evangelieforskningen, metoder, synoptisk oversigt, Markusevangeliets særpræg, lignelser, underberetninger og Messiashemmeligheden, - belyses, analyseres og diskuteres. De sidste tre lørdage gennemgås Bjergprædiken.

b) Kirkehistorie

Der gives en oversigt over hovedtræk i kirkens historie fra dens begyndelse, som kan læses i Apostlenes gerninger, til den katolske kirke i middelalderen, Luthers reformation, op til i dag.

c) Systematisk teologi (kun efterår)

I forlængelse af nogle centrale bibelske tekster, hvor lidelsen spiller en stor rolle, ser vi på, hvordan lidelsens problem er blevet opfattet og udlagt frem til i dag.

d) Etik (kun forår)

Om foråret gives en oversigt over centrale etiske positioner op gennem tiderne ud fra spørgsmålet: Hvordan begrundes etisk argumentation?

3. årgang

a) Gammel Testamente (kun efterår)

Her gives en gennemgang af profetlitteraturens væsen og hensigt. Iflg. første Mosebog blev Israel udvalgt til det redskab, som Gud vil bruge til at hente verdens folkeslag tilbage til sig med. Profeterne holdt jøderne fast på at leve op til denne udvælgelse, og det lys, det Nye Testamente kaster tilbage på disse forestillinger, vil også blive diskuteret.

b) Kirkekundskab (kun forår)

Spørgsmål som: Hvad er kirkens kendetegn iflg. Det nye Testamente? Hvad er den evangelisk-lutherske kirkes særpræg? Hvorfor ser folkekirkens gudstjeneste ud som den gør? – vil blive gennemgået og drøftet, og vi læser bekendelsesskrifterne: folkekirkens fælles læregrundlag.

c) Ny Testamente

Om efteråret læses Johannesevangeliet: det fjerde og noget anderledes end de tre øvrige (synoptiske) evangelier. Vi læser med særlig henblik på, hvordan der fortælles om Jesus som den, der gør undere og dermed giver tegn på sin herlighed. Jesus-billedet her sammenlignes med det, man finder i Markusevangeliet. Om foråret læses Paulus' brev til romerne med vægt lagt på Paulus' placering mellem jøder og hedninger og den betydning, det har for hans teologiske tænkning.

d) Systematisk teologi

Kristendommens kernebudskab er, at Gud frelser mennesker ved Jesus fra Nazareth, som både er sandt menneske og sand Gud. Dette budskab eller denne tanke har gennem tiderne ændret form, forståelse og forkyndelse, afhængig af hvor vægten er blevet lagt, - på det menneskelige eller det guddommelige.

Vi indkredser tidens og teologiens tanker.

4. årgang - efterårssæson: Det kirkelige landskab internationalt

Den 1. oktober Den Anglikanske Kirke

v. Kåre Gade, redaktør på kirke.dk samt forfatter, komponist og adskilligt andet.

Den anglikanske kirke

Den anglikanske kommunion er en verdenskirke med 80 millioner medlemmer, men samtidig er den uløseligt knyttet til sit engelske udspring i Church of England. Kåre Gade, redaktør for netmediet Kirke.dk, har i en årrække boet i London. Med udgangspunkt i sit eget møde med den engelske kirke fortæller han om den anglikanske tradition, om dens udfordringer i England og verden, om ligheder med og forskelle fra folkekirken – og om, hvad folkekirken kan lære af det.

Traditionen tro

Skal folkekirken bestræbe sig på at opdatere ritualerne og salmerne, så ikke-kirkevante danskere bedre kan forstå dem? Eller er de ikke-kirkevante i virkeligheden mere optagede af

traditionen end af at forstå, når de for eksempel vælger at få deres børn døbt? Og er det overhovedet muligt at forstå det kristne evangelium? Kåre Gade, som i 2022 skrev bogen "Traditionen tro" i Forlaget Eksistensens serie "Kristendommen ifølge..", fortæller om sin egen vej fra en ikke-kirkelig opvækst til et liv med tro og vanekirkegang.

Den 22. oktober Den Katolske Kirke

v. Jakob Egeris Thorsen, lektor ved institut for Kultur og Samfund – Systematisk Teologi, Aarhus Universitet.

Del 1: Den katolske kirke i dag

I første del gives der et portræt af den katolske kirke i dag, både på globalt plan, i Europa og i Danmark. Vi ser på kirkens demografi og sociologi. Vi får en skildring af kirkens nyeste historie fra det andet vatikankoncils reformer til udviklingen under paverne Johannes Paul II, Benedikt XVI og Frans. Denne del slutter med en vurdering af misbrugsskandalernes betydning, samt mange af de andre kontroversielle spørgsmål, der knytter sig til den katolske kirke i dag. Denne del slutter med at se på den katolske kirkes fremtid – lokalt og globalt.

Del 2: Den katolske kirkes væsen og lære

I anden del fokuseres på den katolske kirkes væsen og kristendomsforståelse. Den skildrer messens betydning, det sakramentale liv og et sakramentalt verdenssyn. Vi ser på betydningen af Maria og helgenerne i både teologi og fromhedsliv. Endvidere skildres den katolske sociallære og samfundstænkning. Der lægges vægt på forskelle og ligheder mellem luthersk og katolsk lære, samt den økumeniske samtale mellem de to kirkesamfund.

Den 12. november Den Ortodokse Kirke

v. Emil Bjørn Hilton Saggau, Ph.D. og forsker ved Det teologiske fakultet, Lunds universitet.

Lektion 1: 'De østlige kirker – oprindelse, udformning og historiske rødder'

Kristendommens vugge var i de østlige romerske provinser, hvorfra en græsk-talende kristendom udviklede sig. Denne 'østlige' kristendom adskilte sig væsentligt fra den vestlige, hvilket blev forstærket af det formelle brud mellem de to kristne verdner i 1054.

I denne lektion ser vi nærmere på, hvad østkirkerne var og hvordan de udviklede sig til at blive deres egen kirkegren – de såkaldte ortodokse kirker.

Lektion 2: 'Moderne ortodokse kirker – teologi, udfordringer og fremtid'

I det 16. århundrede blev den russiske storfyrste udråbt til kejser over en lille ortodoks stat isoleret omkring Moskva. Riget var den sidste selvstændige østkirkelige bastion, idet alle andre østkirke var underlagt vestlige eller muslimske herskere. Hen over de næste århundrede voksede denne lille stat til det russiske imperium – som blev fødselshjælper til en perlerække af moderne ortodokse stater som Grækenland, Serbien, Bulgarien og Rumænien. I denne lektion går vi i dybden med disse landes ortodokse kirker, deres teologi – og ikke mindst, hvordan deres fremtid i dag er udfordret af krige, konflikter og nybrud.

Den 3. december Kirken i verden i dag

*v. Peter Lodberg, Professor MSO ved
Institut for Kultur og Samfund –
Systematisk Teologi, Aarhus Universitet.*

Kristne kirker findes overalt i verden. De veksler i størrelse og har forskellige konfessionelle udtryk. Men uanset hvor vi møder en kirke, er der noget genkendeligt i kraft af gudstjeneste og kirkens udsmykning – uanset om der kun er råd til et simpelt trækors eller store barokudsmykninger.

I undervisningens første halvdel vil vi se på tendenser og udfordringer til kirkesamfundene i forskellige dele af verden med fokus på Mellemøsten, Afrika og Asien.

I undervisningens anden halvdel vil vi koncentrere os om samarbejdet mellem kirkesamfundene på globalt plan med fokus på, hvordan de forholder sig til andre religioner og aktuelle politiske konflikter.

4. årgang – forårssæson: Det kirkelige landskab i Danmark

Den 14. januar Indre Mission

v. Michael Riber Jørgensen, Museumsinspektør ved Museum Thy og forfatter

Fællesskab i forandring: Indre Mission før og nu

Indre Mission er først og fremmest et trosfællesskab, som indadtil har et stærkt sammenhold, men som set udefra kan virke lukket. Samtidig er det også en bevægelse, som, på godt og ondt, har sat sit præg på det danske samfund. Selv om man i de seneste årtier har oplevet en markant tilbagegang, vækker navnet stadig genklang hos mange, på tværs af religiøse og politiske tilhørsforhold. Forestillingerne lever videre i den kollektive erindring. Det samme gør fordommene – men "missionen" er meget mere end Fiskerne og Faster Anna fra Matador.

Foredragene udfolder Indre Missions historie fra to sider. Dels den fortælling, som konstrueres inden for fællesskabet, og som giver det identitet og sammen

hængskraft. Og dels interaktionen med det omgivende samfund – med den indbyrdes påvirkning og de konflikter, det har medført.

Foredragsholderens forskning viser, at bevægelsen måske nok er skrumpet, men absolut lever videre. Og som alle andre fællesskaber forandrer og udvikler Indre Mission sig konstant.

Den 4. februar Grundtvigianismen

v. Jes Fabricius Møller, Lektor ved Saxo-Instituttet, Københavns Universitet

Grundtvig

Fra han publicerede sit første læserbrev til han døde 65 år senere producerede Grundtvig mindst en trykside tekst om dagen. Det er et enormt og sammensat forfatterskab, der i vid udstrækning består af lejlighedstekster. Der er derfor heller ikke nogen enkelt nøgle til forståelse af det hele. I foredraget vil nogle af hovedidéerne i forfatterskabet blive gennemgået.

Grundtvigianismen

Det blev Grundtvigs skæbne at blive overskygget af den bevægelse, der bar hans navn, som kirkehistorikeren P.G. Lindhardt har sagt. Grundtvig er blevet taget til indtægt for ethvert politisk synspunkt fra Enhedslisten til Dansk Folkeparti. I dette foredrag til det blive diskuteret, hvilken betydning Grundtvig har haft for eftertiden, hvad han bestemt ikke kan tages til indtægt for, og hvorfor man så har gjort det alligevel.

Den 25. februar Tidehverv

v. Henrik Bach, Sognepræst og forfatter, Fårevejle

Nedrivere og opbyggere. Tidehvervs konfrontationskurs – og din

Foredraget bygger på min bog Konfrontationskurs – *Tidehverv og den guddommelige komedie*, Gyldendal 2018.

Tidehverv er et arbejdsfællesskab og et sommermøde, der opstod i 1926. Det er tidens revisorer, som blæser til kamp, når mennesket sætter sig på Guds plads.

Som sådan opfatter de sig som ægte protestanter, der protesterer i et skiftende opgør, kaldt frem af øjeblikket.

Første del gælder Tidehvervs historie frem til nu. Deres begyndelse har afsæt i både den lille og den store historie. Den store er Første Verdenskrigs følgevirkninger, og da illusionerne om menneskets uanede muligheder gik ned med Titanic. Den lille er den kristelige studenterbevægelse, som efter de unge udbryderes mening var blevet til en følelsesfuld, sentimental og moraliserende udgave af kristendommen, langt fra virkeligheden. Siden betød skiftende tider – med verdenskrig og besættelse, velfærdssamfund, ungdomsoprør, EU og globalisering – at sigtet blev vendt fra de hellige i kirken, til de hellige uden for kirken. I denne del af foredraget skal vi også møde Tidehvervs nøglepersoner og hovedmodstandere.

Bogen om Tidehverv blev i sin tid rosende anmeldt af så forskelligsindede aviser som Weekendavisen, Information, Jyllands-Posten, Politiken og Berlingske, og det tror jeg skyldtes, at den i lige så høj grad handler om eviggyldige, eksistentielle emner som tro og værdier,

nationalitet og multikultur – det, som Tidehvervs ballade går ud på, og som ingen af os kan komme uden om. Tidehvervs vej fra nedbrydere til opbyggere handler derfor også om os, for vi er alle en del af historien. Det gælder, uanset om man nikker, ryster på hovedet, eller tager sig til det over Tidehverv.

Den 18. marts **Spiritualitet**

*v. Anne Lundahl Mauritsen, PhD-stipendiat ved
Afdeling for Religionsvidenskab, Aarhus Universitet*

Religion i Danmark er kendetegnet ved en majoritetskirke, Folkekirken, som cirka tre fjerdedel af befolkningen tilhører. Men både indenfor - og udenfor - Folkekirken er moderne religiøsitet kendetegnet ved at være mangfoldig, nuanceret på en måde, der er svær at sætte ord på. I vores kreds vil jeg først give et overblik over religion i det moderne Danmark på grundlag af empiriske undersøgelser. Dernæst vil jeg introducere begreber som levet religion, implicit religion og nonreligion, som karakteriserer de ubestemte former for religiøsitet og spiritualitet, der ikke bygger på faste dogmer og riter, og dermed udfordrer vores klassiske opfattelse af, hvad religion er (og ikke er). Med afsæt i denne introduktion min og egen empiriske forskning vil jeg lægge op til at diskutere: Hvordan kan vi med fordel tænke religiøsitet som noget, der findes både indenfor og udenfor den folkekirkelige institution? Hvor går grænsen mellem religion, non-religion og spiritualitet? Hvilke udfordringer stiller de ubestemte former for religiøsitet til folkekirken som et trosfællesskab?

Vi forsager...

HVAD TROR VI PÅ?

*Vi tror på
Gud Fader*

HVAD TROR VI PÅ?

*Vi tror på
Jesus Kristus*

HVAD TROR VI PÅ?

*Vi tror på
Helligånden*

HVAD TROR VI PÅ?

Hvad tror vi på?

**Få samtlige bind af *Hvad tror vi på?* for kun 100 kr.
Bøgerne kan hentes på Budolfi Kirkekontor eller
sendes mod betaling af porto.**

Nu foreligger de sidste artikler fra den foredragsrække om Trosbekendelsen, vi har afholdt i Folkekirkens hus i Aalborg fra 2015 - 18. Vi har valgt at udgive dem samlet i et bind. Der er ialt udkommet tre bøger. Den sidste bog indeholder to bind.

Vi har arbejdet os igennem Trosbekendelsen ved at bede teologer, filosoffer og idehistorikere om at give deres bud på bekendelsen nutidige indhold. Projektet har været et samarbejde mellem Budolfi – Aalborg Domkirke, Studenterpræsterne ved AAU og Folkekirkens hus.

Vi sætter nu et punktum for vores arbejder med bekendelsen, men håber at den teologiske debat må fortsætte. Vi takker alle deltagere ved arrangementerne og alle bidragsydere.

*Christen Staghøj Sinding, Nanna Holm og Hanne Dahl,
redaktører*

Teologisk voksenundervisning

Undervisningsafgift

Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift drives som aftenskole i henhold til lov om støtte til folkeoplysning. Undervisningsgebyret for sæson 2022 - 2023 er 1150 kr. pr. deltager. Pensionister bosat i Aalborg kommune kan deltage til reduceret pris: 900 kr. Deltagere fra andre kommuner må søge deres egen kommune om evt. tilskud.

Tilmelding - se bagsiden

Tilmelding og betaling er elektronisk, som bekræftet på bagsiden. (Har du brug for hjælp kan du ringe til Jeanette Højrup Søgaard 96 34 19 35 eller maile på jehs@km.dk, så hjælper hun dig på vej).

Tilmelding:

Gå ind på Aalborg Stifts hjemmeside www.aalborgstift.dk og klik på linket <http://bit.ly/deltagertilmelding>

Sådan gør du, når du har åbnet linket:

1. Klik på det hold du skal deltage på i listen til venstre.
2. Alle nye deltagere skal oprette sig som "Nyt medlem". De der allerede ved sidste års tilmelding blev "medlem" skal logge ind med mobilnummer eller email-adresse samt den adgangskode som blev tildelt ved tilmeldingen. Har man glemt adgangskoden, kan systemet sende en ny kode ved at trykke på "Glemt adgangskode".
3. Klik på den orange knap "Tilmeld" i det grå felt.
4. Alle nye medlemmer skal udfylde de oplysninger som står under punktet "Nyt medlem". Det er meget vigtigt at indtaste mobilnummer og e-mail adresse. Sæt også kryds i rubrikkerne "Jeg ønsker at modtage nyheder" OG "Jeg accepterer handelsbetingelserne"
5. Klik "Tilmeld" og følg betalingsvejledningen. Du modtager nu en mail som bekræftelse, der også indeholder den adgangskode, du fremover kan bruge ved tilmeldinger.

Budolfi Kirke er lukket hele efteråret på grund af en tiltrængt renovering. Indtil kirken igen er åben, bliver alle andagter afholdt i Klosterkirken.

Der er indgang til Klosterkirken gennem Aalborg Klosters gård fra C W Obels Plads.

Budolfi Kirkes krypt er ikke omfattet af renoveringen, som derfor stadig danner ramme om morgenkaffen.